

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne, wypłacane pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy niezależnie od źródeł ich finansowania (ze środków własnych lub refundowanych) oraz bez względu na podstawę stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie których jest świadczona praca lub pełniona służba.

Częściowe spełnienie wynagrodzenia w innej formie (w postaci papierów wartościowych oraz świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalentów) jest dopuszczalne tylko wówczas, gdy przewidują to ustawowe przepisy prawa pracy lub układ zbiorowy pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

Wynagrodzenia osobowe obejmują w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, dodatki za staż pracy oraz inne dodatki za szczególne właściwości pracy, szczególne kwalifikacje lub warunki pracy, premie i nagrody regulaminowe i uznaniowe, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia dodatkowe za prace wykonywane w ramach obowiązującego wymiaru czasu pracy, lecz nie wynikające z zakresu czynności, wynagrodzenia za czynności przewidziane do wykonania poza normalnymi godzinami pracy w zakładzie lub w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, wyrównanie do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy wypłacane ze środków pracodawców, nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, uposażenia posłów i senatorów wraz z uposażeniem dodatkowym, odprawy emerytalne, rentowe i parlamentarne posłów i senatorów, odprawy pracowników biur, klubów, kół poselskich

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments paid to employees or other natural persons accounting for expenses incurred by employers for paying for the work performed regardless of the sources of its financing (own or refunded sources) as well as the basis of the employment contract or other legal contract or law transaction on the basis of which the work is performed or the service is rendered.

Partly payment of wages and salaries in different form (securities or benefits in kind as well as their equivalents) could be permitted only by Labour Law or collective labour contracts.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include: basic wages and salaries, bonuses for seniority and other bonuses for special work properties, special qualifications or work conditions, premiums and statutory as well as in recognition bonuses, bonuses for working overtime, extra wages and salaries for work done within the compulsory working time, not resulting from the scope of duties, wages and salaries for duties which should be made outside normal working hours in the facility or other place appointed by the employer, compensation to minimum wage and salary fixed by the regulations on minimum wages and salaries, wages and salaries for time off paid by employers, jubilee bonuses, retirement and pension payments, monetary equivalents for recreational vacation, pays of Deputies and Senators including extra pays, retirement and pension payments of Deputies and Senators, redundancy payments of employees of deputy clubs, senate factions and deputy and senator groups, bureaus, parliamentary teams due to completion of Sejm and Senate term as well as

i senatorskich oraz zespołów parlamentarnych w związku z zakończeniem kadencji Sejmu i Senatu, a także odprawy dla pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie wyboru, z którymi został rozwiązany stosunek pracy w związku z upływem kadencji, świadczenia o charakterze deputatowym lub ich ekwiwalenty pieniężne, a także ekwiwalenty za umundurowanie, jeśli obowiązek ich noszenia wynika z obowiązujących ustaw, świadczenia odszkodowawcze, dodatek wyrównawczy wypłacany pracownikom, których wynagrodzenie uległo obniżeniu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin)

redundancy payments of local Self-government employees employed on the basis of elections with who the employment contract was terminated because of the end of the term, allowances and their monetary equivalents as well as equivalents for uniforms if the obligation of its wearing results from the binding Laws, claim benefits, compensatory benefit paid to employees whose wages and salaries were decreased due to accident at work or occupational disease.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- *personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,*
- *payments from profit and balance surplus in co-operatives,*
- *annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,*
- *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.*

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. *Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).*

Social security benefits

1. *Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution.*

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits financed from the Pension Fund of the Agricultural Social Insurance Fund as well as from the Social Insurance Fund, in the case of farmers who are authorized to receive benefits from both of these funds simultaneously.

2. *Among others the following persons (including members of their families) are autho-*

m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenie m. in. z tytułu osiągania przychodów z pracy. Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

5. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

rized to receive retirement pay and pensions:

- 1) *employed persons;*
- 2) *outworkers;*
- 3) *members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives;*
- 4) *persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;*
- 5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);*
- 6) *clergy;*
- 7) *professional soldiers;*
- 8) *the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff functionaries;*
- 9) *farmers;*
- 10) *war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pay;*
- 2) *pensions resulting from an inability to work;*
- 3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), since 2007 taking into account the decrease i. a. due to achieving income from work. Benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

5. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia Wages and salaries

TABL. 1 (94) **WYNAGRODZENIA BRUTTO**^a
GROSS WAGES AND SALARIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
	w tys. zł	in thous. zł	
OGÓŁEM	7810790,4	8336011,3	TOTAL
sektor publiczny	3494065,8	3626920,6	public sector
sektor prywatny	4316724,6	4709090,7	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	68504,7	78045,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2233842,6	2431352,0	Industry
górnictwo i wydobywanie.....	120683,2	140814,9	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1849176,8	2013720,9	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	105750,2	107759,6	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	158232,4	169056,6	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	553254,7	616827,4	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	972504	1011817,4	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	226926,9	247622,0	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	70523,9	82210,3	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja.....	53653,5	48447,5	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	145236,9	154840,8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	104484,8	112236,1	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	143355,3	165862,5	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	82681,7	89768,0	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	862254,9	886416,1	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	1220166,4	1293979,6	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	921644,3	953059,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	108982,4	118473,3	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa.....	42773,4	45053,4	Other service activities

^a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w ust. 1 uwag ogólnych na str. 170.

^a Data include only components of wages and salaries mentioned in item 1 of general notes on page 170.

TABL. 2 (95) WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Osobowe ^b	Wyплаты	Dodat-	Pozostałe ^c	Uczniów
		Total	Personal ^b	z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach	kowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej	Other ^c	Apprentices
w tys. zł in thous. zł							
OGÓŁEM	2000	4589200,8	4286315,4	22513,8	81856,4	247624,2	2647,2
TOTAL	2005	5006614,5	4719540,6	6503,1	96415,6	182938,4	1216,8
	2010	7441329,7	6934023,8	13858,8	143617,5	347852,3	1977,3
	2011	7919922,5	7398113,8	13239,5	153776,7	352948,5	1844,0
sektor publiczny		3732073,0	3459631,4	4211,9	153776,7	114033,6	419,4
public sector							
sektor prywatny.....		4187849,5	3938482,4	9027,6	-	238914,9	1424,6
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..		73383,6	71919,2	-	-	1464,4	-
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł.....		2425097,8	2337600,3	12363,0	2366,4	72151,7	616,4
Industry							
górnictwo i wydobywanie		141306,0	138184,2	947,8	-	2174,0	-
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		2006766,4	1937343,2	6016,5	67,1	62726,9	612,7
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		108007,7	101215,7	5379,5	218,0	1194,5	-
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		169017,7	160857,2	19,2	2081,3	6056,3	3,7
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		546754,4	514616,0	359,0	106,9	31547,8	124,7
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		747878,7	706744,2	12,2	-	40802,8	319,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 2 (95) WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach Payments from profit and balance surplus in co-operatives	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	201853,6	187821,9	-	160,6	13727,1	144,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	62101,0	58264,5	-	448,6	3135,1	252,8
Informacja i komunikacja Information and communication	50134,1	32688,4	-	-	17445,7	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	151628,3	146404,5	378,8	659,4	4185,6	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	103747,5	97725,4	-	1127,0	4895,1	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	117078,4	107622,0	-	1648,9	7803,8	3,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	103689,1	79070,6	-	43,5	24547,1	27,9
Administracja publiczna i obrona narodu; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	923394,8	830830,0	-	55617,8	36947,0	-
Edukacja Education	1322158,9	1205006,1	-	75291,1	41515,5	346,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	965707,4	914203,3	126,5	14068,2	37300,6	8,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	120960,9	103621,8	-	2238,3	15100,8	-
Pozostała działalność usługowa Other service activities	4354,0	3975,6	-	-	378,4	-

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 3 (96) **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M.....	2042,43	2793,23	2941,38	T O T A L
sektor publiczny	2328,67	3358,19	3550,72	public sector
sektor prywatny.....	1834,91	2458,46	2597,99	private sector
w tym:				of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2828,03	3773,86	4299,18	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2126,97	2813,80	2998,26	Industry
górnictwo i wydobywanie	2615,20	4112,59	4677,93	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2002,29	2673,16	2844,64	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3437,96	5197,90	5507,83	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2264,12	3017,26	3168,49	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1655,24	2348,52	2471,24	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1448,61	2117,95	2212,31	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa	1814,85	2067,72	2119,38	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1266,17	1742,11	1885,26	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3061,65	3432,46	3339,92	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	3017,69	3954,09	4306,16	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2323,14	2958,27	3123,19	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	1780,61	2564,24	2781,51	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1643,42	1937,77	1975,72	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2724,04	3715,39	3937,32	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	2349,38	3344,16	3567,24	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2010,00	3117,80	3226,33	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2054,57	2733,94	2849,20	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1819,89	2072,23	2120,08	Other service activities

TABL. 4 (97) **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł			
OGÓŁEM	2173,15	2971,58	3137,91	TOTAL
sektor publiczny	2328,67	3358,19	3550,71	public sector
sektor prywatny	2017,87	2670,91	2830,73	private sector
w tym:				of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3177,94	4348,29	5049,09	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2202,81	2902,35	3097,31	Industry
górnictwo i wydobywanie.....	2649,86	4173,24	4755,67	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2078,14	2758,75	2940,52	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3445,10	5231,52	5531,52	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2290,36	3068,16	3221,25	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1830,10	2635,88	2764,42	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1585,89	2330,82	2448,91	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa	2016,58	2278,33	2294,06	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1475,26	1825,04	2059,19	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja.....	3448,60	3812,15	3504,41	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	3210,02	4333,15	4601,52	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2356,56	3021,34	3202,84	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1749,17	2841,34	3115,19	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1634,65	1943,55	1983,41	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	2724,18	3715,56	3937,57	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2355,47	3353,36	3582,41	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	2029,56	3155,52	3259,18	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1959,28	2711,72	2847,74	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1655,26	2179,09	2253,74	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 5 (98) **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	336035	318397	310885	307448	T O T A L
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych.....	229031	227275	235763	235078	<i>Covered by the non-agricultural social security system</i>
pobierający:					<i>persons receiving:</i>
emerytury	108581	125405	156557	157595	<i>retirement pay</i>
renty z tytułu niezdolności do pracy.....	79236	59090	36213	34471	<i>pensions resulting from an inability to work</i>
renty rodzinne.....	41214	42780	42993	43012	<i>family pensions</i>
Rolnicy indywidualni	107237	91122	75122	72370	<i>Farmers</i>
w tym pobierający emerytury..	63481	74062	62245	59719	<i>of which receiving retirement pay</i>

^a Przeciętne w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 6 (99) **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^a**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł.....	2853,9	3561,8	4846,6	5051,0	Benefits in mln zł
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł.....	2113,6	2757,0	4007,8	4216,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.....	764,69	1010,88	1416,62	1494,87	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł.....	1132,8	1686,3	2860,2	3039,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł.....	864,38	1120,59	1522,47	1607,01	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł.....	615,5	584,0	481,6	481,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł.....	643,71	823,60	1108,14	1164,99	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł.....	365,2	486,6	666,1	695,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł.....	734,62	947,95	1291,03	1348,34	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS					
Razem ^b Total ^b					
Świadczenia w mln zł.....	740,3	804,8	838,7	834,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.....	575,32	736,04	930,42	960,41	Average monthly retirement pay and pension in zł
w tym emerytury of which retirement pay					
Świadczenia w mln zł.....	460,1	676,7	718,3	711,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł.....	603,98	761,41	961,59	993,16	Average monthly retirement pay in zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. ^b Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. ^b Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

Source: of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.